

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Стратегия на ЕС за Алпийския регион“

(проучвателно становище)

(2015/C 230/02)

Докладчик: г-н Stefano PALMIERI

На 27 октомври 2014 г. Европейската комисия отправи искане, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, до Европейския икономически и социален комитет за изготвяне на проучвателно становище относно:

„Стратегия на ЕС за Алпийското пространство (EUSALP)“.

Специализирана секция „Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 18 ноември 2014 г.

На 503-тата си пленарна сесия, проведена на 10 и 11 декември 2014 г. (заседание от 10 декември), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 132 гласа „за“ и 3 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) приветства специалното внимание, отдадено на изготвянето на стратегия на Европейския съюз за Алпийския регион (EUSALP), която има за цел да подпомогне сближаването и конкурентоспособността с оглед на предизвикателствата, които не могат да бъдат преодолені по задоволителен начин с обичайните средства от отделните държави членки или отделните региони.

1.2. ЕИСК подчертава, че динамиката на развитие на Алпийския регион е свързана със самата алпийска верига, включително предвид елементите на идентичността и разпознаваемостта, а и защото тя се явява свързващото звено от икономическа, социална и екологична гледна точка между всички територии, включени в стратегията.

1.3. ЕИСК изтъква силния политически ангажимент на заинтересованите държави с EUSALP и високото равнище на информираност и участие на равнището на националните и на регионалните правителства. Тези деликатни въпроси са резултат от процес на сътрудничество, което започна в района през 70-те години.

1.4. ЕИСК смята, че специфичните характеристики на Алпийския регион, като наличието на териториални системи, които са сред най-конкурентните в света, икономически и социален дисбаланс между „селските и планинските райони“ и „градските зони и градовете“, природното и културното наследство и огромната концентрация на транспортни потоци са определящи и характеризиращи елементи за района.

1.5. Въпреки че, от една страна, ЕИСК споделя общия подход на стратегията, като смята, че целите, стълбовете и приоритетите съответстват на тези в дискуссионния документ, от друга страна, счита, че те трябва да бъдат интегрирани и конкретизирани в текста на „плана за действие“.

1.6. ЕИСК взема предвид факта, че територията, на която ще се прилага EUSALP, се характеризира с равнища на икономическо развитие, устойчивост на околната среда и социално сближаване, които са значително по-високи от средното за Европа. Въпреки тези си характеристики разглежданият макрорегион е изправен пред важни и чувствителни предизвикателства поради икономическата и финансовата криза и промените, предизвикани от глобализацията на икономиката и пазарите. Заради това ЕИСК смята, че е изключително важно да се постигне основната цел на EUSALP *„да гарантира, че този регион ще остане една от най-привлекателните зони на Европа, като използва максимално собствените ресурси и се възползва от възможността за устойчиво и иновативно развитие“*⁽¹⁾, за да се подкрепят икономическата конкурентоспособност и социалното сближаване в Европа.

1.7. ЕИСК смята, че е от съществено значение да се засили цялостният подход към настоящото развитие на EUSALP посредством определянето на нови и по-ясни цели, както се посочва в параграф 4.4.

1.8. ЕИСК се надява, че при определението на „план за действие“ на EUSALP ще бъдат засилени взаимозависимостта и съгласуваността между приоритетите, свързани с конкурентоспособността (стълб 1), както и тези, насочени към устойчивостта (стълб 3), като по този начин се гарантира постигането на целите за развитие, без да се застрашават потребностите и възможностите на бъдещите поколения.

⁽¹⁾ Европейска комисия, консултативен документ „Стратегия на ЕС за Алпийския регион (EUSALP)“.

1.9. По отношение на „първия стълб“ ЕИСК счита, че е от съществено значение да се осигури устойчив растеж и да се насърчат пълната заетост, иновациите, конкурентоспособността и сближаването в Алпийския регион чрез взаимна солидарност между планинските райони и градските зони. Приоритетите са разгледани в параграф 5.2.

1.10. По отношение на „втория стълб“ ЕИСК подкрепя насърчаването на териториалното развитие въз основа на сътрудничеството между вътрешните и външните териториални системи, достъпността на услугите, устойчивата мобилност и укрепването на транспорта и комуникационните инфраструктури. Приоритетите са разгледани в параграф 5.3.

1.11. По отношение на „третия стълб“ ЕИСК счита, че е от съществено значение да се засили ангажиментът за устойчиво управление и опазване на околната среда, както и използването на териториалния капитал на района. Приоритетите са разгледани в параграф 5.4.

1.12. Комитетът счита, че без силно управление и специфични финансови ресурси за подкрепа на дейностите за изграждане на капацитет (*capacity building*) съществува опасност EUSALP да загуби своята ефективност и стратегически характер. Във връзка с това и в съответствие със заключенията на Съвета ЕИСК се обявява за определянето на план за действие, основан на взаимното допълване между програмите за финансиране, координацията между институционалните инструменти и определянето на нови проекти от макрорегионално значение ⁽²⁾.

1.13. Като припомня заключенията на становището относно „Управление на макрорегионалните стратегии“ ⁽³⁾, ЕИСК смята, че определянето и прилагането на EUSALP изисква специфична система на управление, основаваща се на сътрудничеството и координацията. В този контекст ЕИСК счита, че за да се гарантира ефективността на стратегията, е необходимо на EUSALP да се осигури ефективно „многостепенно управление“ ⁽⁴⁾, което да използва едновременно „хоризонталното измерение“ (участието на гражданското общество) и „вертикалното измерение“ (участието на региони и местни власти), с което се допълва и конкретизира при пълно спазване на принципите на „субсидиарност и пропорционалност“ ⁽⁵⁾.

1.14. ЕИСК призовава за включването на организираното гражданско общество в дейностите за изграждане на капацитет и приветства създаването на „постоянен форум“ за представителство и подкрепа на социалните и икономическите партньори в Алпийския регион.

1.15. ЕИСК счита, че е от основно значение да се подкрепя заетостта, като се отделя специално внимание на младите хора и на хората, засегнати от дълготрайна безработица, както и дейностите за подкрепа на социалните инвестиции и адаптирането на системите за социална закрила.

2. Стратегията на ЕС за Алпийския регион: общи бележки

2.1. Целта на настоящото становище е да даде оценка на документа, предоставен за обществено допитване относно „Стратегията на ЕС за Алпийския регион“ ⁽⁶⁾, наричана по-долу EUSALP, включително във връзка с вече приетите от Комитета становища относно макрорегионалните стратегии.

2.2. Алпийският регион обхваща 5 държави членки (Италия, Франция, Австрия, Германия и Словения) и две държави извън ЕС (Швейцария и Лихтенщайн) и се разпростира върху площ от 450 000 km², на която живее население от 70 милиона души.

2.2.1. Заинтересованите от EUSALP териториални системи са тясно свързани с алпийската верига, която освен че се е превърнала в елемент на идентичност и разпознаваемост, служи като свързващо звено между тези територии от икономическа, логистична и екологична гледна точка ⁽⁷⁾.

2.3. В рамките на макрорегионалната политика, която ЕС осъществява от 2009 г. насам, географското позициониране на EUSALP, освен че има стратегическа стойност в контекста на „европейската политика на сближаване“ и връзка със „Стратегията за Балтийско море — EUSBR“ ⁽⁸⁾, „Стратегията за региона на река Дунав — EUSDR“ ⁽⁹⁾ и „Стратегията за Адриатическо и Йонийско море — EUSAIR“ ⁽¹⁰⁾, представлява елемент от основно значение в подкрепа на проекцията на концепцията за макрорегионалност в Западното Средиземноморие ⁽¹¹⁾.

⁽²⁾ Заключения на Европейския съвет, EUCO 23/1/11 REV 1, 23 и 24 юни 2011 г.

⁽³⁾ ОВ С 12, 15 януари 2015 г., стр. 64.

⁽⁴⁾ Бяла книга на Комитета на регионите за многостепенното управление (CONST — IV/020, 2009 г.).

⁽⁵⁾ Европейска комисия: „Европейски кодекс на поведение за партньорство в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове“, С (2013) 9651 final.

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/consultations/eusalp/

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/consultations/eusalp/

⁽⁸⁾ <http://www.balticsea-region-strategy.eu>.

⁽⁹⁾ <http://www.danube-region.eu>.

⁽¹⁰⁾ <http://www.ai-macroregion.eu>.

⁽¹¹⁾ Становище на ЕИСК: „Към макрорегионална стратегия на ЕС за постигане на икономическо, социално и териториално сближаване в Средиземноморието“, ОВ С 170, 5.6.2014 г., стр. 1.

2.4. От 70-те години на миналия век Алпийският регион, надхвърлящ националните граници, които в исторически план са го разделяли, разви общо съзнание за необходимостта от създаване на алпийска териториална система като уникална единица, която трябва да бъде запазена и подобрена. Именно поради тези причини бяха предприети редица инициативи за междурегионално, транснационално и трансгранично сътрудничество, една от основните цели на които беше да се насърчава взаимното разбирателство между съответните народи, като по този начин става възможно премахването на езиковите, социално-икономическите и етническите различия и се насърчава по-голямата интеграция на европейско равнище⁽¹²⁾.

2.5. Важни етапи в процеса на изготвянето на EUSALP, който би трябвало да завърши с приемането ѝ от Съвета, предвидено до края на 2015 г.⁽¹³⁾, са Алпийската конференция в Bad Ragaz (през юни 2012 г.) и Конференцията в Гренобъл (през октомври 2013 г.).

2.5.1. На конференцията в Гренобъл⁽¹⁴⁾ посредством формулирането на „*Политическа резолюция за прилагането на стратегия на ЕС за Алпийския регион*“ бяха набелязани целите, възможностите и предизвикателствата по отношение на три основни теми: „*Конкурентоспособност и иновации, селско и горско стопанство и туризъм*“, „*Вода, енергетика, околна среда и климат*“ и „*Достъпност, комуникации и транспорт*“.

3. Документ, предмет на консултацията: обща рамка, задачи и цели

3.1. В EUSALP „алпийската верига“ представлява елемент, който характеризира цялата зона на сътрудничество. Амплитудата на териториалните различия е една от основните характеристики, която разграничава Алпийския регион от други части в Европа: планински и околни предпланински райони, достъпни и отдалечени долини, низини и плата, метрополни области и градове.

3.1.1. За да се идентифицират по-добре областите, върху които би трябвало да се съсредоточат целите и приоритетите на EUSALP, тук се разглеждат петте вида териториални единици, които характеризират Алпийския регион: „алпийски метрополи“, „алпийски градове“, „селски райони в растеж“, „селски райони в упадък“, „туристически зони“.

3.2. Алпийският регион има редица характерни особености, които заслужават особено внимание и които отличават EUSALP от макрорегионалните стратегии за Балтийско море, река Дунав и Адриатическо и Йонийско море: наличието на няколко от най-развитите региони в света, с конкурентоспособни икономики, високи равнища на качеството на живот, социална стабилност и политика; наличието на очевидни икономически и социални дисбаланси между селските райони, равнините и градските райони; природно наследство и уникални екосистеми; културно наследство, което е основен елемент за социалното сближаване и за развитието на самия алпийски регион; концентрация на транспортни потоци, която се превърна в проблем във връзка със струпването на превозни средства и опазването на околната среда.

3.3. Общата цел на стратегията EUSALP е да гарантира, че този регион ще остане един от най-привлекателните в Европа, като се използват оптимално ресурсите му и възможностите за устойчиво развитие и иновации.

3.3.1. Тази цел ще бъде постигната посредством осъществяването на дейности във връзка с три „тематични стълба“: „Подобряване на конкурентоспособността, просперитета и сближаването“, „Осигуряване на достъпност и свързаност за всички жители“ и „Гарантиране на устойчивостта“.

3.3.2. Първи стълб: Подобряване на конкурентоспособността, просперитета и сближаването в рамките на Алпийския регион

3.3.2.1. Въпреки че Алпийският регион представлява най-големият европейски икономически и производствен център, с голям потенциал за развитие, липсата на икономическо, социално и териториално сближаване е все още проблем. Планините представляват предизвикателство за хомогенното развитие на района. EUSALP има за цел да се подпомагат икономическото развитие и иновациите в региона посредством определянето на по-балансиран модел, в който се вземат предвид едновременно различията и особеностите на териториите. Необходимо е да се подкрепя една конкурентоспособна икономика, която е способна да съчетава просперитета, енергийната ефективност, качеството на живот и традиционните ценности, които характеризират района.

⁽¹²⁾ Работна група „Алпийски държави“ (Arge-Alp); Алпийско-Адриатически съюз (Alpe-Adria); Еврорегион „Алпи — Средиземно море“ (Alp-Med); Еврорегион „Тирол — Южен Тирол — Трентино“; Алпийска конвенция; програма „Алпийско пространство“; Трансгранично сътрудничество.

⁽¹³⁾ Европейски съвет от 19 и 20 декември 2013 г. — стр. 26.

⁽¹⁴⁾ Конференция, проведена в Гренобъл на 18 октомври 2013 г. с участието на представители на правителствата и председателите на регионите, включени в EUSALP.

3.3.3. Втори стълб: Осигуряване на достъпност и свързаност за всички жители на Алпийския регион

3.3.3.1. Необходимо е да се подпомага балансираното териториално развитие чрез модели на екологосъобразна мобилност, устойчиви транспортни системи, комуникационни услуги и инфраструктури. В рамките на европейския транспорт Алпийският регион заема стратегическа позиция, тъй като пресича както оста за връзка север — юг, така и тази изток — запад. В района се намират най-важните транспортни възли в Европа и многобройни алпийски проходи, които засягат териториални системи, характеризиращи се със специфични проявления на екологична уязвимост. Необходимо е да се прилага координирана политика, която е в състояние да задоволи транспортните нужди и да осигури благосъстоянието на населението и екологичния баланс. В Алпийския регион, предвид наличните различия и сложността на територията, понятието за свързаност трябва да бъде разширено и да обхваща също и инфраструктурите и комуникационните услуги.

3.3.4. Трети стълб: Гарантиране на устойчивостта на Алпийския регион

3.3.4.1. Опазването на алпийското наследство и насърчаването на устойчивото използване на природните и културните ресурси представляват неотменни елементи за региона. Водата, минералните ресурси, разнообразието от ландшафти с висока степен на биологично разнообразие и богатото и разнообразно културно наследство са специфични особености, които трябва да бъдат запазени и подобрени. Използването на потенциала на ресурси, като вода и биомаса, ако се извършва по екологичен начин, е от основно значение за подпомагане на конкурентоспособността и сближаването в района, тъй като може да подкрепя постигането на стратегически цели, като например енергийната независимост и регионалния капацитет за съхранение на енергия.

4. Специфични бележки относно макрорегионалното измерение на Алпийския регион

4.1. В заинтересованите държави е налице силна политическа ангажираност със Стратегията за Алпийския регион, както и добра осведоменост за нея, като за самия ЕС тя представлява не само предизвикателство, но и голяма възможност. Мисията на EUSALP е развитие на икономиката, свързване на териториите и защита на околната среда в област, която е изключително важна за икономическата конкурентоспособност и социалното сближаване в Европа.

4.2. Процесът на развитие на EUSALP изисква да се провежда структуриран диалог между различните заинтересовани страни с цел идентифициране и съвместно справяне със специфични нужди. Екологичните, културните, икономическите и социалните характеристики, както и силната взаимозависимост между градските и селските райони трябва да бъдат разгледани внимателно. Следователно трябва да се предприеме широк и отворен диалог между заинтересованите страни с цел разработване на широко приета стратегия.

4.2.1. Важно е политиките да бъдат координирани с цел насърчаване на териториалното сближаване. Някои въпроси относно икономическите иновации, видовете транспорт и околната среда са взаимосвързани и не могат да бъдат разглеждани отделно на местно равнище, а се нуждаят от по-широката перспектива, която може да бъде предоставена от макрорегионалното равнище.

4.2.2. Като се има предвид Съобщението относно управлението на макрорегионалните стратегии⁽¹⁵⁾, е необходимо на EUSALP да се предостави „многостепенно управление“ с ефективно „хоризонтално измерение“ (участие на гражданското общество), в което да се включи и конкретизира „вертикалното измерение“ (участие на регионалните и местните власти), при пълно зачитане на принципа на „субсидиарност и на пропорционалност“.

4.3. ЕИСК счита, че EUSALP е важен инструмент за подпомагане на дейностите на Алпийския регион във връзка с въпроси, като глобализацията на икономиката, изменението на климата, информационното общество, икономиката, основана на знанието, демографските промени, мобилността на стоките и хората.

4.4. Посредством EUSALP ще бъде възможно да се подобри развитието на Алпийския регион чрез прилагането на цялостен подход, който да може да направи функционални и взаимозависими икономическото, социалното и екологичното измерение. Следвайки тази логика и за да представи цялостен подход чрез специфични цели, ЕИСК определи пет стратегически цели, които би трябвало да бъдат включени в „плана за действие“:

— насърчаване на динамична система за развитие на МСП и процъфтяващо предприемачество, което да може да подпомогне заетостта,

— подпомагане на укрепването на способностите, основаващи се на традициите и социалните различия,

⁽¹⁵⁾ Управление на макрорегионалните стратегии, COM(2014) 284 final.

- насърчаване на баланс и равнопоставеност в достъпа до услугите от общ интерес в Алпийския регион,
- подкрепяне на поделянето на отговорностите и равноправното сътрудничество между алпийските територии,
- подкрепяне на защитата и устойчивото управление на биологичното разнообразие, ландшафтите и природните ресурси.

4.4.1. **Насърчаване на динамична система за развитие на МСП и процъфтяващо предприемачество, което да може да подпомогне заетостта.** EUSALP ще трябва да спомогне за повишаване на способността на участващите териториални системи да се конкурират в световната икономика, подкрепяйки запазването и създаването на нови висококачествени работни места.

4.4.2. **Подпомагане на укрепването на способностите, основаващи се на традициите и социалните различия.** EUSALP ще трябва да подкрепя запазването на присъщите ценности, които характеризират участващите територии, като същевременно се насърчава използването на местните знания и традиции като лостове за икономическо развитие и социално приобщаване.

4.4.3. **Насърчаване на баланс и равнопоставеност в достъпа до услугите от общ интерес в Алпийския регион.** Чрез EUSALP ще се окаже подкрепа за запазването и адаптирането на рамката на услуги от общ интерес, за да се отговори на потребностите на хората, които живеят в областта, конкретно на жителите на териториите с неблагоприятни географски условия.

4.4.4. **Подкрепяне на поделянето на отговорностите и сътрудничеството между алпийските територии.** Посредством EUSALP ще трябва да бъдат подкрепени нови подходи за поделяне на отговорностите и равнопоставено сътрудничество между териториите на Алпийския регион, като например вертикалните връзки между градовете и селските и туристическите райони.

4.4.5. **Подкрепяне на защитата и устойчивото управление на биологичното разнообразие, ландшафтите и природните ресурси.** Чрез EUSALP ще трябва да се подкрепя опазването и устойчивото управление на биологичното разнообразие, ландшафтите и природните ресурси, като се постигне точният баланс между интервенции, насочени към опазването, и интервенции, целящи рационалното използване на екосистемните услуги и продукти. Необходимо е също така да се насърчава възприемането на екологосъобразни модели на управление, които имат за цел постигането на по-балансирано разпределяне на ползите, произтичащи от използването на екосистемните продукти и услуги между различните териториални измерения на Алпийския регион.

4.5. ЕИСК счита, че EUSALP следва да действа в съответствие с решенията, взети от Съвета, което означава, че макар, от една страна, една макрорегионална стратегия не бива да изисква допълнителни ресурси, допълнителни нормативни разпоредби, нито пък нови управленски органи (принципът на трите „не“), от друга страна е необходимо да се определи план за действие, основан на взаимното допълване между програмите за финансиране, координацията между институциите и определянето на нови проекти от макрорегионално значение. Специално внимание ще трябва да се отдели на изграждането на капацитет.

4.5.1. ЕИСК смята, че е от основно значение в дейностите по изграждане на капацитет освен публичните администрации да бъдат включени и представителите на организираното гражданско общество. Това може да се постигне дори и чрез създаването на „постоянен форум“, представляващ социалните и икономическите партньори.

4.5.2. ЕИСК счита, че значителните суми, които вече са отпуснати от ЕС за регионалните програми чрез структурните фондове и европейските инвестиции за периода 2014 — 2020 г.⁽¹⁶⁾, представляват подходящо средство, което трябва да се използва ефективно за прилагане на стратегията посредством по-добре координирани дейности, подчинени на единен стратегически подход. През програмния период 2014 — 2020 г. ще бъдат на разположение допълнителни възможности за финансиране посредством инструменти на Общността, като „Хоризонт 2020“⁽¹⁷⁾, програмата COSME⁽¹⁸⁾, Механизма за свързване на Европа (MCE)⁽¹⁹⁾, Програмата за заетост и социални иновации (EaSI)⁽²⁰⁾, „Еразъм +“⁽²¹⁾ и инструмента LIFE⁽²²⁾.

5. Специфични бележки по четирите стълба

5.1. С цел да се подкрепи постигането на стратегическите цели, определени в документа, предмет на консултативната, и на специфичните цели, посочени в параграф 4 от настоящото становище, ЕИСК счита, че е изключително важно да се определят по-конкретни приоритети за трите стълба на EUSALP.

⁽¹⁶⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г.

⁽¹⁷⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) № 1290/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г.

⁽¹⁸⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) № 1287/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г.

⁽¹⁹⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г.

⁽²⁰⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) № 1296/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г.

⁽²¹⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) № 1288/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г.

⁽²²⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) № 1293/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г.

5.1.1. Основното предизвикателство, което ще трябва да бъде подкрепено чрез стратегията за Алпийския регион, се отнася до хармонизирането и укрепването на баланса между целите за икономическа, екологична и социална устойчивост.

5.2. *Първи стъпб: Развитие на Алпите — Подобряване на конкурентоспособността, просперитета и сближаването в ралките на Алпийския регион*

5.2.1. ЕИСК счита, че е от съществено значение да се осигури устойчив растеж и да се насърчават пълната заетост, иновациите, конкурентоспособността и сближаването в Алпийския регион, като се консолидират и диверсифицират специфичните икономически дейности в контекста на взаимна солидарност между планинските райони и градските зони.

5.2.2. *Приоритети*

5.2.2.1. Да се подкрепят иновациите и конкурентоспособността на МСП, като се подобрява „достъпът до финансиране“, засилва се капацитетът на предприятията за използване на възможностите, предлагани от програмите на Общността за периода 2014 — 2020 г. и от системата за „обществени поръчки за иновации“ (с конкретно позоваване на „обществените поръчки за развойни дейности“⁽²³⁾).

5.2.2.2. Да се подпомага укрепването на процесите за развитие, свързани със „зелената икономика“, включително и създаването на нови предприятия въз основа на екологичните характеристики на Алпийския регион и на големите производствени и иновативни възможности, които характеризират района.

5.2.2.3. Да се насърчават продуктите на Алпийския регион с политика на „популяризиране на марката“ или чрез отделни марки с позоваване на принадлежността и териториален маркетинг. Използването на „екосистеми продукти и услуги“⁽²⁴⁾ предоставя допълнителна добавена стойност в подкрепа на конкурентоспособността на района.

5.2.2.4. Да се засилват сътрудничествата между научните и технологичните паркове, университетите, изследователските центрове и МСП и да се укрепва капацитетът на научноизследователските инфраструктури и техните връзки с ключови институции в световен мащаб. В определянето на „плана за действие“ на EUSALP е желателно да бъде идентифициран хоризонтален приоритет в подкрепа на научно-изследователските дейности и иновациите.

5.2.2.5. Да се разработи обща стратегия за трансформиране на макрорегионалното алпийско пространство в устойчива туристическа дестинация в световен мащаб въз основа на природното, културното и историческото наследство.

5.2.2.6. Да се поддържа централното място на приоритета „заетост“ в EUSALP, като се обръща особено внимание на младите хора и лицата, засегнати от дългосрочна безработица. От основно значение е да се подкрепя създаването на нови стабилни и качествени работни места, като по този начин се обръща внимание и на проблема, свързан със сезонната заетост, която е характерна преди всичко за „планинските и селските“ туристически райони в Алпийския регион.

5.2.2.7. Да се подкрепят инициативи, насочени към създаването на единно пространство за работа, към мобилността на работниците, организирането на транснационални стажове и практики, определението на планове за обучение и кариера в няколко държави и пълното признаване на дипломите и професионалните квалификации. Специално внимание трябва да се обърне на квалификацията на работещите в туристическия сектор, които са по-уязвими от гледна точка на „сезонността“.

5.2.2.8. Да се подкрепя сътрудничеството между различните териториални равнища, които са характерни за Алпийския регион, и да се укрепва ролята на метрополните и градските зони като лостове на конкурентоспособността и социалното сближаване.

5.2.2.9. Да се оказва съдействие за прилагането на мерки в подкрепа на социалните инвестиции и на адаптирането на системите за социална закрила чрез разработването на политики в съответствие със съобщението на Европейската комисия относно „Социални инвестиции за растеж и социално сближаване“⁽²⁵⁾.

5.2.2.10. Да се оказва подкрепа за действията, насочени към подпомагане на приобщаването на хората с увреждания, и да се предотврати дискриминацията, основана на расов или етнически произход, възраст, сексуална ориентация или пол.

5.3. *Втори стъпб: Свързване на Алпите — Осигуряване на достъпност и свързаност за всички жители на Алпийския регион*

5.3.1. ЕИСК подкрепя насърчаването на териториалното развитие въз основа на сътрудничеството между вътрешните и външните териториални системи, достъпността на услугите, устойчивата мобилност и укрепването на транспорта и комуникационните инфраструктури.

⁽²³⁾ Член 131 от Финансов регламент (ЕС) № 966/2012.

⁽²⁴⁾ Сред екосистемните блага са например храната, водата, горивата и дървеният материал; а екосистемните услуги са водоснабдяването и пречистването на въздуха, естественото рециклиране на отпадъците, почвообразуването, опрашването и много други естествени регулаторни механизми.

⁽²⁵⁾ СОМ(2013) 83 final.

5.3.2. Приоритети

5.3.2.1. Да се подкрепя възприемането на новаторски решения за предоставяне на основни услуги за селските и планинските райони (образование, здравеопазване, социални услуги и мобилност), за премахване на цифровото разделение и за развитието на високоскоростна широколентова връзка в целия регион.

5.3.2.2. Да се укрепва прилагането на ИКТ във всички области от обществен интерес (администрация, здравеопазване, научни изследвания във връзка с възможности за работа, електронно обучение, електронна търговия с алпийски продукти и т.н.) и да се осигури равнище на наличност на подходящи публични услуги, които да отговорят на нуждите от различни териториални системи в Алпийския регион, като се постига по-точен баланс между плътността и достъпността на тези услуги.

5.3.2.3. Да се насърчава интегрирана транспортна система, като се подкрепя обменът в рамките на различните териториални системи и се подобрява управлението на пътническия и товарния превоз, с цел да се намали въздействието върху околната среда и да се увеличат ползите за местните общности. Някои от ключовите елементи за подпомагане на устойчивото развитие на транспорта в Алпийския регион се изразяват в прехвърлянето на товарните превози от автомобилните пътища към железопътните линии и в мерките за ограничаване на използването на вторични алпийски коридори (напр. унифицирани пътни такси за всички алпийски транзитни коридори).

5.3.2.4. Да се разработят планове за логистична оперативна съвместимост на макрорегионално равнище и да се засилят мулти-modalните връзки на инфраструктурните възли (пристанища, летища и товарни терминали) с широкообхватната мрежа и с връзките към вътрешните водни пътища.

5.3.2.5. Да се насърчават транснационални тематични мрежи по отношение на аспекти, свързани с развитието в Алпийския регион, като например управлението на риска, туризма, спорта, горското стопанство, селското стопанство, енергетиката и технологичните услуги.

5.3.2.6. Да се подобри управлението на Алпийския регион чрез по-активно участие на гражданското общество, като същевременно се подкрепя повишаването на осведомеността и подобряването на знанията на гражданите относно основните теми, които засягат Алпийския регион.

5.4. Трети стълб: Опазване на Алпийския регион — Гарантиране на устойчивостта на Алпийския регион

5.4.1. ЕИСК счита, че е от съществено значение да се поеме още по-твърд ангажимент за устойчивото управление и опазване на околната среда, както и за използването на териториалния капитал на района.

5.4.2. Приоритети

5.4.2.1. Да се съгласуват действията, насочени към подкрепа на икономическото развитие на Алпийския регион, с поетите ангажименти за борба с изменението на климата, при което растежът и конкурентоспособността на териториалните системи, засегнати от EUSALP, да бъдат отделени от потреблението на природни ресурси и суровини.

5.4.2.2. Да се повишава осведомеността на местните общности в Алпийския регион относно стойността на екосистемните услуги и справедливото и устойчиво управление на природния капитал. Алпите представляват най-важната водоснабдителна зона на Европа. Поради това е от съществено значение да се засилят мерките за подобряване на управлението на водните резерви и на водните басейни в Алпийския регион.

5.4.2.3. Да се подпомагат инициативи, насочени към подкрепа на хармонизацията между мерките за опазване на биологичното разнообразие и ландшафтите на Алпийския регион и мерките за тяхното природосъобразно използване.

5.4.2.4. Да се разработят транснационални инструменти и процедури за предотвратяването и намаляването на рисковете (наводнения, свлачища, лавини, горски пожари и т.н.), за интегрираното управление на горите (както по отношение на екологичната и природната стойност, така и като икономически ресурс) и за решаването на проблеми, произтичащи от земеползването (уплътняване на почвата и разрастване на градовете).

5.4.2.5. Да се подпомага преходът към енергийна система без въглеродни емисии чрез прилагането на инициативи, насочени към енергийната ефективност, създаването на децентрализирани енергоразпределителни мрежи въз основа на възобновяеми източници и подобряването на моделите на заселване и обществения транспорт въз основа на концепцията за икономии на енергия.

5.4.2.6. Да се разработят и прилагат системи за интегрирана мобилност с цел намаляване на зависимостта от леки автомобили и тяхното използване, като се оказва подкрепа за обществения транспорт като услуга от общ интерес и когато е възможно — за форми на мобилност въз основа на задвижване с възобновяеми енергийни източници.

Брюксел, 10 декември 2014 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE
